

سلسله فرهنگهای فارسی «۳»

فرهنگ نوادر لغات و کنایات مثنوی معنوی

دکتر سید نعمت‌الله تقوی بهبهانی
(عضو هیات عالی دانشگاه آزاد اسلامی - واحد مشهد)

نشر دستور

شماره شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۳۰۶-۲۲-۴

سرشناسه:
عنوان و نام پدیدآور: فرهنگ نوادر لغات و کنایات مثنوی معنوی / نعمت‌الله تقوی بهبهانی.
مشخصات نشر: مشهد: دستور، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری: ۳۶۸ ص.
فرمت: سبک: سلسله فرهنگهای فارسی؛ ۳.
شاب: 978-600-5306-22-4
صفت فهرست نویسی: فیفا
یا: اشت: واژه‌نامه
موضوع: مولوی، جلال‌الدین محمد بن محمد، ۶۰۴-۶۷۲ ق.. مثنوی -- واژه‌نامه‌ها.
موضوع: مولوی، جلال‌الدین محمد بن محمد. فيه ماقیه -- كشف اللغات
رده‌بندی: ۱۳۹۰ ت ۷/۲۴/۵۳۰۴ PIR
رده‌بندی دیوید: ۸۱۳/۳۱
شماره کتابشناسی ملی: ۲۳۱۶۰۱۲

نشر دستور

فرهنگ نوادر لغات و کنایات مثنوی معنوی

دکتر سید نعمت‌الله تقوی بهبهانی

چاپ سوم

شمارگان: ۱۰۰۰ (بهار ۱۳۹۸)

قطع: رقعی (۳۶۸ صفحه)، قیمت ۱۵۵۰۰۰ ریال.

حروفچینی و صفحه‌آرایی: فاطمه عطایی

طرح جلد: دفتر هنری طرح جامع، تلفن: ۰۹۱۵۵۰۹۴۱۸۶

چاپ و صحافی: سینا

شماره شابک ۹۷۸-۶۰۰-۵۳۰۶-۲۲-۴

حق چاپ محفوظ است

مشهد، صندوق پستی ۱۳۸۸-۹۱۸۹۵، تلفن ۰۹۱۵۳۱۴۸۲۷۷، نمابر ۳۸۴۳۹۷۲۱

پیام‌نگار: dasturpess93@gmail.com

فهرست مندرجات

<u>صفحات</u>	<u>عناوین</u>
۵	پیشگفتار
۷	بخش اول: لغات و ترکیبات فارسی
۳۰۹	بخش دوم: ترکیبات و اجزای عربی مثنوی معنوی
۳۶۶	نمایه منابع

www.ketab.ir

پیشگفتار

مثنوی مولوی از ارزنده‌ترین متنیهای عرفانی است که بیشترین اقبال پژوهشگران را داشته است. از دیرباز عرفان‌پژوهان به گشودن ابهامها و پیچیدگیهای آن پرداخته‌اند. در میان آنان محققانی مانند پرفسور نیکلسون، استاد فروزانفر، دکتر سیدجعفر شهیدی، دکتر محمد استعلامی و استاد کریم زمانی گامهای بنودی راه برداشته‌اند. در سنت فرهنگ وازگانی مثنوی نیز شادروان دکتر سیدصادق گوهرین کاری ماندگار کرده است. اما این اثر در زمانی نگاشته شد که کارهای فروزانفر و شهیدی و استعلامی و زمانی انجام نگرفته بود لذا از ره‌آوردهای این پژوهشگران بهره‌ی نبرده است و شرح مثنوی نیکلسون نیز به فارسی ترجمه نشده بود. در زمان تألیف فرهنگ گوهرین لغت‌نامه دهخدا و فرهنگ معین نیز منتشر نشده بود. از این رو دکتر گوهرین عمده لغات مثنوی را در اثر خود آورده است. با انتشار این دو فرهنگ و دیگر فرهنگهای فارسی بسیاری از لغات فرهنگ تعبیرات دکتر گوهرین غیرضروری به نظر می‌رسد. نگارنده با توجه به پژوهش محققان متأخر و نیز انتشار مثنوی بر اساس نسخه قوییه ضروری دید که فرهنگ نوادر و تعبیرات و کنایات مثنوی را

به صورتی مختصر در یک جلد همراه با ترجمه ترکیبات و ابیات عربی آن در اختیار علاقه‌مندان بگذارد. در بسیاری از ابیات، تفسیرهای سایر پژوهشگران را نسبت به فرهنگ تعبیرات دکتر گوهرین مناسبتر یافته و از آن بهره گرفته است. افزون بر نواد، واژگان، تعبیرات کنایی مثنوی نیز آورده شده است.

پایان ذکر است که واژگان عربی جزو واژگان فارسی و ترکیبات عربی در پایان کتاب آمده است. از دانشجوی فاضل و خلاق خانم زهرا سهرابیانی که در ویرایش، تصحیح و حمیل اثر نقش مؤثری داشته‌اند صمیمانه سپاسگزارم.

سید نعمت الله تقوی بهبهانی

مشهد مقدس تابستان ۱۳۹۰